

MULTIFUNKČNÍ PRALINKY

Všechny mnou zveřejněné recepty jsou volně k dispozici k nekomerčnímu využití.

Pralinky do koupele, (dětské) tělové mléko a krém na ruce v jednom. Při použití do koupele vkládáme pralinku při plnění vany / dětské vaničky do proudu teplé vody a necháme ji rozpustit. Ve funkci tělového mléka pralinkou potíráme tělo během koupele, i pod vodou. Jako krém na ruce vložíme pralinku na chvíli do proudu teplé vody (kolem 40 °C), namažeme hřbety obou rukou a promneme je, jako jsme zvyklí při jejich krémování.

Rámcová receptura multifunkčních pralinek vznikla v rámci contestu několika nejdostupnějších emulgátorů, které však zcela shodnou lipidní fázi produktu hapticky výrazně odlišují. Pro přípravu byly použity 4 varianty emulgace:

- čistý lecithin (bábovička „12 h“),
- lysolecithin (vánoční růže „3 h“),
- sušené odtučněné mléko (chryzantéma „6 h“) a
- sušená syrovátka (růže „9 h“).

Směs lipidů každé jedné dávky tvořilo

- 24 g kakaového másla,
- 6 g lískooříškového oleje

a alternativně buď

- 3 g čistého lecithinu,
- 3 g lysolecithinu,
- 30 g sušeného otučněného mléka, anebo
- 30 g sušené syrovátky.

Jedna dávka stačí pro 3 pralinky (se sušeným mlékem a syrovátkou jsou těžší i objemnější). Už samotné umývání odměrky potvrdilo, že s teplou vodou emulgují snadno všechny varianty, dokonce i po čistém lecithinu se objevilo několik bublin.

Pralinka s čistým lecithinem (potravinový doplněk ve formě granulátu) se pod sprchou teplé vody dobře roztápí, beze zbytku emulguje s vodou, na pokožce dělá velmi výživnou vrstvu se subjektivním pocitem nakrémování tělovým máslem. Jakmile voda schladne, vysráží se kakaové máslo na stěnách, pro vyčištění nestačí osprchovat teplou vodou, je třeba použít mycího prostředku.

Pralinka s lysolecithinem se velmi dobře roztápí i emulguje s vodou, na pokožce vytváří výživnou vrstvu odpovídající subjektivně nakrémování emulzí. Pro vyčištění vaničky stačí vypláchnout teplou sprchou. Tato varianta je velmi vhodná ve funkci krému na ruce.

Pralinka se sušeným odtučněným mlékem se na omak vyznačuje nemastnou konzistencí. Pokud se nechá plavat ve vodě, zůstává po ní shluk „pěny“. Tuk je dobře emulgován s vodou, ponořená pokožka je dobře promazaná. Vaničku stačí od mastnoty vypláchnout proudem teplé vody (asi 60 °C). Pralinka se sušenou syrovátkou se mi z nějakého záhadného důvodu líbí v konzistenci o něco víc, než se sušeným odtučněným mlékem (možná iracionální sympatie), funguje ale zhruba stejně. Optimální použití je pro mě ve funkci tělového mléka, výživa je přesně tam, kde má být, a voda a vana nejsou přemaštěné.

Úprava rámcového receptu je velmi snadná. V domácích podmínkách lze snížit podíl pevného tuku až na 6 dílů kakaového másla ku 3 dílům rostlinného oleje, takové pralinky budou poněkud déle tuhnout a neměly by být vystavovány velkým teplotním výkyvům.

Pokud si chcete vyzkoušet jinou kombinaci rostlinných másel a olejů, je dobré si předběžně početně určit výslednou teplotu tání směsi. Vycházíme z teplot tání jednotlivých rostlinných olejů a másel a vážíme je jejich podílem ve výsledném produktu. *př. 20 gr. kakaového másla (t.t. 35 °C) + 20 gr. bambuckého másla (t.t. 37 °C) + 20 gr. mandlového oleje (t.t. -20 °C):* $[20 \cdot 35 + 20 \cdot 37 + 20 \cdot (-20)] / 60 = (700 + 740 - 400) / 60 = 1040 / 60 = 17,33 \text{ °C}$ → zvolená kombinace při pokojové teplotě nebude pevná, bude však možné takto připravené koupelové pralinky uchovávat v ledničce.

Pralinky do koupele je možné doplnit zejména:

- éterickým olejem nebo směsí éterických olejů. Držíme se základního pravidla 1 kapka na 10 g hotového výrobku. Éterický olej přidáváme do směsi roztopeného másla a oleje, dbáme však, aby byly nejvýše tělesné teploty. Vhodný éterický olej a jejich dávkování volíme v souladu s aromaterapeutickými doporučeními. Základní orientaci naleznete → [zde](#);
- sušenými léčivkami. Vkládáme je do formy před nalitím hotové hmoty, aby ozdobily povrch pralinek do koupele. Pro malé děti jsou vhodné např. sušené květy levandule;
- sušenými ovocnými prášky. Ovocné prášky je dobré nejprve rozmíchat v malé troše oleje odebraného z celkového množství rozpuštěného kakaového másla a rostlinného oleje, teprve když se oddělí (dispergují) jednotlivé částičky, vmícháme do zbytku. Ovocné prášky obarví a lehce ovoní pralinky do koupele, aniž bychom byli nuceni sahat k chemickým produktům (např. syntetickým potravinovým barvivům).
- rostlinnými výtažky ve formě → [macerátů](#) vhodných léčivků v použitých tučných lipidní fáze.

Pokud pralinky koncipujeme jako leave-on produkt, je smysluplné doplnit recepturu o některé účinné látky, přičemž hledíme na jejich rozpustnost v lipidech, nebo pralinku s vyšším bodem tání obohatíme o některý z hydratujících alkoholů (glycerin, pentylenglykol apod.) a účinnou látku do výrobku transportujeme touto cestou. V tomto druhém případě je nutné zapracovávat alkohol včetně v něm rozpuštěné účinné látky do směsi tuků za stálého míchání po kapkách, stejně, jako postupujeme při výrobě → [hydrofilního oleje pro](#).

Vstupní rámcová receptura uvažuje nejdostupnější možné emulgátory. Elegantnější verze je ale emulgace → [estery polyglycerolů](#) s vhodnou hodnotou HLB, jako jsou např. polyglycerol-4 oleát (maloobchodně k dostání i v České republice), polyglycerol-3 polyricinoleát (dermofeel® PGPR), polyglycerol-3 palmitát (dermofeel® PP) nebo polyglycerol-5 oleát obsažený v kompozitním produktu dermofeel® G 5 O (INCI: *Polyglyceryl-5 Oleate, Tocopherol, Helianthus Annuus (Sunflower) Seed Oil*). Estery polyglycerolů použijte stejně jako lysolecithin v 9% koncentraci vzhledem k samotné lipidní fázi, tj. 10 dílů směsi tuků na 1 díl esteru polyglycerolu. I tady platí, že každý z esterů polyglycerolů se v konečném produktu projeví hapticky, dermofeel® PGPR je např. extrémně promašťující, naopak velmi suchý dojem zanechává např. dermofeel® PP nebo dermofeel® G 5 O.

Velkou výhodou použití těchto *high-end* emulgátorů je skutečnost, že estery polyglycerolů jsou hydratující, samoemulgující (*self-emulsifying*) a tedy při styku s vodou samovolně tvoří emulzi, že tato emulze je tendenčně v kapalně krystalické fázi, což se v emulzi stárá o tzv. → [zásobní vodu](#) (*bulkwater, Bulkwasser*) a pokud je vody dostatek, mají estery polyglycerolů dokonce tendenci tvořit → [lipozomy](#).